

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
▪ umí vysvětlit pojem sůl ▪ zná pravidla názvosloví solí ▪ umí vytvořit vzorec z názvu a naopak ▪ zná příklady použití solí z praxe ▪ vysvětlí pojmy oxidace a redukce ▪ umí určit oxidační číslo prvku ve sloučenině ▪ popíše princip výroby surového železa a oceli ▪ vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí ▪ zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy ▪ umí třídit paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a zná příklady z praxe ▪ rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie ▪ zná pravidla bezpečnosti práce s topnými plyny ▪ zná význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty zpracování ropy a uhlí	Opakování učiva 8. ročníku Soli Redoxní reakce Výroba surového železa Výroba oceli Koroze Energie Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Paliva: ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	OSV EV Fyzika – elektřina Zeměpis – naleziště rud OSV VDO EGS EV Zeměpis – těžba ropy, uhlí, plynu Přírodopis – ochrana přírody	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
▪ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ▪ rozliší anorganické a organické sloučeniny ▪ zná pojem uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku ▪ rozliší řetězec otevřený, uzavřený, přímý, rozvětvený ▪ umí vyjmenovat homologickou řadu uhlovodíků C₁-C₁₀ ▪ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorec, vlastnosti a použití ▪ umí napsat molekulové, racionální a strukturní vzorce uhlovodíků ▪ umí zařadit uhlovodíky do skupin podle vazeb ▪ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ▪ rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků ▪ zná pojmy charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek ▪ rozliší a zapíše vzorce vybraných derivátů uhlovodíků, uvede vlastnosti a příklady použití ▪ zná důsledky působení metanolu a etanolu na člověka ▪ zná pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny ▪ uvede výchozí látky a produkty esterifikace ▪ orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování,	Organické látky Uhlovodíky: alkany, alkeny, alkiny, cykloalkany, alkadieny, areny Deriváty uhlovodíků : halogenové deriváty, alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, estery Esterifikace Přírodní látky: sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí	OSV EGS EV Přírodopis – ochrana životního prostředí Zeměpis – světové hospodářství, příroda a společnost OSV VDO EGS EV MDV Výchova ke zdraví OSV VDO EGS	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
především bílkovin, tuků, sacharidů ▪ určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu ▪ uvede příklady zdrojů bílkovin, sacharidů a vitamínů ▪ zná rovnici a podmínky fotosyntézy ▪ zná rozdělení sacharidů ▪ zná obecné vlastnosti mono-a polysacharidů ▪ rozliší tuky podle původu, zná příklady z praxe ▪ zná zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismech ▪ umí vysvětlit rozdíl v užitných vlastnostech mýdel a saponátů a vliv na životní prostředí ▪ zná zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam ▪ zná faktory poškozující bílkoviny ▪ zná význam enzymů, hormonů, vitamínů ▪ zná zásady správné výživy ▪ rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití ▪ zná rozdělení plastů podle vlastností ▪ zná běžně užívané zkratky plastů (PE, PP, PET, PAD, PES, PAN, PVC, PS) ▪ zná význam recyklace plastů ▪ zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi ▪ orientuje se v přípravě a využívání různých	Plasty a syntetická vlákna: vlastnosti, použití, likvidace Chemie v životě člověka: chemické výroby, otravné látky, pesticidy, insekticidy, enzymy, léčiva, návykové látky, detergenty, potraviny, průmyslová hnojiva	EV MDV Přírodopis – fotosyntéza, zdravá výživa Zeměpis – pěstování plodin OSV VDO EGS EV OSV VDO EGS EV	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka ▪ uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby ▪ zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů ▪ rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek ▪ zná pravidla bezpečné práce s chemickými látkami běžně užívanými v domácnosti- lepidla, barvy, laky, čisticí prostředky, ředidla atd. ▪ zná příklady návykových látek a nebezpečí jejich požívání ▪ zná schéma výroby cukru, papíru, piva, skla ▪ zná význam hnojiv, rozdělení podle původu a složení ▪ zná názvy běžně užívaných hnojiv ▪ zná běžně užívané stavební materiály a pojiva	Tepelně zpracovávané materiály: cement, vápno, sádra, keramika Chemie a životní prostředí	MDV Přírodopis – základy první pomoci, životní prostředí Zeměpis – příroda a společnost Výchova ke zdraví	